

Laidiens: 22.01.1998., Nr. 16/17

Ministru kabineta noteikumi Nr. 23

Rīgā 1998.gada 20.janvārī (prot. nr.3 13.§)

Gāzes piegādes un lietošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumos lietotie termini:

1.1. **Apakšpatērētājs** — juridiskā vai fiziskā persona, kuras gāzes apgādes sistēma pievienota Patērētāja gāzes apgādes sistēmai un kura par patērēto gāzi norēķinās ar attiecīgo Patērētāju;

1.2. **atļautais maksimālais gāzes patēriņš stundā** — lielākais gāzes patēriņš, ko stundā Patērētājs drīkst izmantot saskaņā ar gāzes apgādes sistēmas projektu vai līgumu;

1.3. **dabas gāze** — zemes dziļu iegulu produkts (deggāze), kuras pamatkomponents ir metāns;

1.4. **gazificēts objekts** — uzņēmums, ēka, būve vai dzīvoklis, kurā izmanto gāzi;

1.5. **gāze** — dabas gāze un sašķidrinātā gāze;

1.6. **gāzes apgādes sistēma** — tehnisko ietaišu kopums Patērētāja apgādei ar gāzi, kas ierīkots no dabas gāzes sadales stacijas vai sašķidrinātās gāzes uzpildes stacijas līdz Patērētāja gāzes tīklu piederības robežai;

1.7. **gāzes apgādes tehniskie noteikumi** — dokuments, kuru Piegādātājs izsniedz Patērētājam un kurā norādīti nepieciešamie nosacījumi, kas jāievēro, lai pievienotu jaunas gāzes iekārtas vai aparāturu vai palielinātu gāzes patēriņu esošajās iekārtās vai aparātūrā;

1.8. **gāzes tīkls** — gāzes apgādes sistēmas sastāvdaļa, kurā ietilpst augsta, vidēja un zema spiediena gāzes ārējie cauruļvadi un to noslēgierīces, kā arī dabas gāzes regulēšanas punkti, sašķidrinātās gāzes pazemes rezervuāri, gāzes pazemes cauruļvadu aktīvās elektroaizsardzības iekārtas un telemehāniskās iekārtas;

1.9. **gāzes apgādes iekšējā sistēma** — ēkās un būvēs izvietotie gāzes vadi, noslēgierīces, gāzes iekārta un aparātūra;

1.10. **norēķinu uzskaites mērāparāts** — komercuzskaites mērāparāts vai mērāparātu sistēma patērētās gāzes daudzuma, slodzes un gāzes parametru kontrolei un uzskaitēi;

1.11. **Patērētājs** — juridiskā vai fiziskā persona, kura saskaņā ar līgumu saņem gāzi no Piegādātāja vai Realizētāja gāzes tīkliem un lieto to;

1.12. **Patērētāja gāzes apgādes sistēma** — tehnisko ietaišu kopums Patērētāja apgādei ar gāzi, kas ierīkots no piederības robežas līdz Patērētāja gāzes iekārtai vai aparātūrai;

1.13. **piederības robeža** — piederības un atbildības dalījuma vieta starp Piegādātāju un Patērētāju un starp Realizētāju un Patērētāju;

1.14. **Piegādātājs** — licencēta juridiskā persona, kura saskaņā ar līgumu piegādā gāzi Patērētājam vai Realizētājam;

1.15. **Realizētājs** — licencēta juridiskā persona, kura saņem gāzi no Piegādātāja gāzes sistēmām un pa saviem gāzes tīkliem saskaņā ar līgumu realizē gāzi Patērētājam;

1.16. **robežakts** — pēc Patērētāja un Piegādātāja vai Realizētāja abpusējas vienošanās sastādīts akts, kurā fiksēta gāzes tīklu piederības robeža;

1.17. **sašķidrinātā gāze** — deggāze (sašķidrinātā oglekļaūdeņraža gāze), kuras pamatkomponenti ir propāns un butāns;

1.18. **skaitītājs** — komercuzskaites mērāparāts (gāzes skaitītājs ar maksimālo gāzes patēriņa mērīšanas robežu līdz 25 m³ stundā) patērētās gāzes daudzuma mērīšanai;

1.19. **tarifā fiksētā patēriņa norma** — gāzes patēriņa norma uz vienu iedzīvotāju norēķinu periodā (mēnesī) gazificētu ēku dzīvokļos, kur nav uzstādīti skaitītāji.

2. Šie noteikumi nosaka Piegādātāja un Patērētāja savstarpējās attiecības, piegādājot un lietojot gāzi, kā arī norēķinoties par to. Gāzes lietošanas nosacījumi iedzīvotājiem noteikti šo noteikumu IX nodaļā.

3. Gāzi Patērētājam piegādā saskaņā ar līgumu par gāzes piegādi (turpmāk — līgums), ko noslēdz Piegādātājs un Patērētājs.

4. Līgumā pēc savstarpējas vienošanās var noteikt papildu nosacījumus, kā arī var tikt noslēgts atsevišķs līgums par gāzes apgādes sistēmas tehnisko apkopi.

5. Ja Patērētājs saņem gāzi ar Realizētāja starpniecību, Patērētājs slēdz līgumu ar Realizētāju. Realizētājam, noslēdzot līgumu ar Patērētāju, attiecībā pret to ir Piegādātāja pienākumi un atbildība. Realizētājam, noslēdzot līgumu ar Piegādātāju, attiecībā pret to ir Patērētāja pienākumi un atbildība.

6. Ja Apakšpatērētājs saņem gāzi ar Patērētāja starpniecību, Apakšpatērētājs pēc saskaņošanas ar Piegādātāju slēdz līgumu ar Patērētāju. Patērētājam, noslēdzot līgumu ar Apakšpatērētāju, attiecībā pret to ir Piegādātāja pienākumi un atbildība, bet Apakšpatērētājam attiecībā pret Patērētāju — Patērētāja pienākumi un atbildība.

7. Sašķidrināto gāzi Piegādātājs pēc Patērētāja pieprasījuma piegādā ar specializētām autocisternām vai gāzes balonos, vai Patērētājs iegādājas sašķidrinātās gāzes balonus to pārdošanas vietās. Sašķidrinātās gāzes balonu piegādes un lietošanas nosacījumi noteikti šo noteikumu X nodaļā.

8. Piegādātāja pienākums ir nodrošināt gāzes piegādi tiem Patērētājiem, kuri atrodas tā licences darbības teritorijā.

9. Atļauto maksimālo gāzes patēriņu stundā palielināt, pārsniedzot līgumā noteikto apjomu, var tikai ar Piegādātāja atļauju pēc tam, kad ir izdarīti attiecīgi grozījumi līgumā.

10. Piegādātājam saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir tiesības veikt ārējo gazificēto objektu ekspluatāciju, arī tehnisko apkopi un remontu.

11. Jauni gazificēti objekti ierīkojami saskaņā ar Aizsargjoslu likumu. Šos objektus var ierīkot, ja tiek atrisināts jautājums par īpašuma tiesību aprobežojuma ierakstīšanu zemesgrāmatā.

12. Gāzes apgādes sistēmu būvē, paplašina vai rekonstruē saskaņā ar normatīvajiem aktiem un būvnormatīviem.
13. Lai ierīkotu jaunu gāzes apgādes sistēmu un rekonstruētu vai paplašinātu esošās sistēmas, Patērētājs iesniedz Piegādātājam iesniegumu, kurā norāda nepieciešamo maksimālo gāzes patēriņu stundā un gadā, kā arī gazificējamā objekta atrašanās vietu.
14. Patērētāja gāzes apgādes sistēmu izbūve, rekonstrukcija, remonts un tehniskā apkope tiek veikta par Patērētāja līdzekļiem.
15. Jaunu gāzes apgādes sistēmu līdz Patērētāja gāzes apgādes tīklu piederības robežai pēc savstarpējas vienošanās ierīko par Piegādātāja un (vai) Patērētāja līdzekļiem.
16. Patērētāja jauno gazificējamo objektu pievieno Piegādātāja gāzes tīklam pēc tam, kad Patērētājs izpildījis gāzes apgādes tehniskajos noteikumos noteiktās prasības un noslēdzis līgumu.
17. Piegādātāja gāzes apgādes sistēmu uzturēšanu un rekonstrukciju līdz Patērētāju piederības robežām veic Piegādātājs.
18. Patērētājam, izmantojot savu īpašumu, kurā izvietotas Piegādātāja gāzes apgādes sistēmas, jāievēro Aizsargjoslu likums.

II. Gāzes apgādes tehniskie noteikumi

19. Saskaņā ar Patērētāja iesniegumu Piegādātājs gāzes apgādes tehniskos noteikumus izsniedz šādos gadījumos:
 - 19.1. lai izstrādātu uzņēmumu, ēku un būvju gāzes apgādes sistēmu projektus, kā arī uzstādītu jaunas gāzes iekārtas un aparatūru;
 - 19.2. lai rekonstruētu vai nomainītu esošo gāzes iekārtu un aparatūru, ja mainās gāzes patēriņš;
 - 19.3. lai palielinātu atļauto maksimālo gāzes patēriņu stundā;
 - 19.4. ja nepieciešamas darba spiediena izmaiņas gāzes vados vai gāzes regulēšanas punktos vai jāizdara grozījumi gāzes apgādes shēmā.
20. Gāzes apgādes tehniskos noteikumus Piegādātājs izsniedz Patērētājam mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas, kuru derīguma termiņš — trīs gadi.
21. Patērētāja gazificējamā objekta gāzes apgādes tehniskie noteikumi nosaka:
 - 21.1. gāzes tīklu pievienošanas vietu esošajam gāzes tīklam un minimālo gāzes spiedienu tajā;
 - 21.2. atļauto maksimālo gāzes patēriņu stundā;
 - 21.3. prasības gāzes tīklu, gāzes regulēšanas punktu vai sašķidrinātās gāzes pazemes rezervuāru izbūvei vai caurlaides spēju palielināšanai;
 - 21.4. gāzes patēriņa uzskaiti un norēķinu uzskaites mēraparātu vai skaitītāju, kā arī telemehānisku līdzekļu uzstādīšanu, lai kontrolētu gāzes patēriņu;
 - 21.5. kā arī var ietvert ieteikumu paredzēt rezerves vai avārijas kurināmo vai divpuseju gāzes piegādi — atkarībā no gazificējamā objekta nozīmes tehnoloģiskā procesa nepārtrauktības nodrošināšanai.
22. Pēc gāzes apgādes sistēmas projekta izstrādes Patērētājs un projekta autors iesniedz to Piegādātājam saskaņošanai. Piegādātājam projekts jāaskaņo ne vēlāk kā mēneša laikā no saņemšanas dienas. Projekta

saskaņojuma derīguma termiņš — divi gadi. Projekts jāsaskaņo atkārtoti, ja šajā laikā gāzes apgādes sistēmas būvniecība un montāžas darbi nav sākti.

23. Jauna Patērētāja gāzes apgādes sistēmu pievieno, ja līdz gāzes tīklu pievienošanas vietai ir izbūvēti Piegādātāja gāzes tīkli un ja to atļauj esošo pievadošo gāzes tīklu caurplūdes spēja, gāzes regulēšanas punktu jauda vai sašķidrinātās gāzes pazemes rezervuāru tilpums.

24. Patērētājam un Realizētājam pēc Piegādātāja pieprasījuma jāatļauj pievienot saviem gāzes tīkliem citu Patērētāju gāzes apgādes sistēmas, ja tas tehniski ir iespējams un neierobežo Patērētāja apgādi ar gāzi saskaņā ar likumu "Par uzņēmējdarbības regulēšanu enerģētikā" un Būvniecības likumu.

III. Patērētāja gāzes apgādes sistēmu pievienošana

25. Visas no jauna izbūvētās vai rekonstruētās gāzes apgādes sistēmas ierīko saskaņā ar attiecīgā projekta dokumentāciju, būvnormatīviem, drošības noteikumiem gāzes saimniecībā un citiem normatīvajiem aktiem, kas reglamentē gāzes apgādes sistēmu būvniecību un ekspluatāciju.

26. Pirms gāzes apgādes sistēmas pievienošanas veic tās tehnisko pārbaudi saskaņā ar drošības noteikumiem gāzes saimniecībā. Patērētājam jāuzrāda pieņemšanas komisijai visa nepieciešamā gāzes apgādes sistēmas projekta dokumentācija un tās pieņemšanas un nodošanas dokumentācija, kā arī jādod iespēja netraucēti piekļūt Patērētāja gāzes apgādes sistēmām.

27. Pirms gāzes padeves Piegādātājs pārbauda, vai Patērētājs ir sagatavojies gāzes saņemšanai.

28. Saskaņā ar Piegādātājam iesniegto Patērētāja iesniegumu par gāzes apgādi un līgumu Piegādātājs atbilstoši gāzes apgādes tehniskajiem noteikumiem pievieno gāzes tīklam Patērētāja gāzes apgādes sistēmu. Patērētājs ir atbildīgs par savas gāzes apgādes sistēmas tehnisko apkopi.

29. Pēc Patērētāja pieprasījuma Piegādātājam jākonsultē Patērētājs jautājumos, kas saistīti ar gāzes apgādes sistēmas ierīkošanu, gāzes uzskaiti, norēķiniem par gāzi un tās kvalitāti.

IV. Norēķinu uzskaites mēraparātu un skaitītāju uzstādīšana un tehniskā apkope

30. Lai veiktu norēķinus ar Piegādātāju par piegādāto un izlietoto gāzi, visu Patērētāju gāzes apgādes sistēmas jāapriko ar gāzes norēķinu uzskaites mēraparātiem vai skaitītājiem. Ar to (izņemot dzīvojamajās ēkās esošos skaitītājus) iegādi, uzstādīšanu, nomaiņu, remontu un tehnisko apkopi saistītos izdevumus sedz Patērētājs.

31. Dzīvojamajās ēkās uzstāda skaitītājus sadzīves vajadzībām izlietotās gāzes uzskaitēi, un tie ir Piegādātāja īpašums. To metroloģiskās pārbaudes un tehnisko apkopi veic Piegādātājs par saviem līdzekļiem.

32. Norēķinu uzskaites mēraparātu un skaitītāju uzstādīšanu, nomaiņu, remontu un tehnisko apkopi atļauts veikt juridiskajām vai fiziskajām personām, kuras veic uzņēmējdarbību un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmušas licenci šo darbu veikšanai.

33. Norēķinu uzskaites mēraparātus un skaitītājus uzstāda saskaņā ar gāzes apgādes sistēmas projektu.

34. Gāzes patēriņa uzskaitēi izmanto tādus norēķinu uzskaites mēraparātus un skaitītājus, kuriem sertifikātu ir izdevis Latvijas nacionālais standartizācijas un metroloģijas centrs.

35. Norēķinu uzskaites mēraparāti pirms uzstādīšanas un ekspluatācijas laikā periodiski jāpārbauda Latvijas nacionālā standartizācijas un metroloģijas centra noteiktajos termiņos. Uz mēraparāta jābūt Latvijas nacionālā standartizācijas un metroloģijas centra zīmoga nospiedumam vai tās Ministru kabineta noteiktajā kārtībā

akreditētās laboratorijas zīmoga nospiedumam, kura veikusi pārbaudi, vai jābūt pieejamam attiecīgās pārbaudes aktam.

36. Latvijas nacionālā standartizācijas un metroloģijas centra sertificētus skaitītājus rūpnīcas izgatavotājas noteiktajā ekspluatācijas laikā un pirms uzstādīšanas nepārbauda.

37. Ja Patērētājs pieprasa skaitītāja rādījumu pareizības pārbaudi tā ekspluatācijas laikā, Patērētājs par to paziņo Piegādātājam un Piegādātājs veic skaitītāja pārbaudi Latvijas nacionālajā standartizācijas un metroloģijas centrā vai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā akreditētajā laboratorijā. Ja pārbaudē nav konstatēti trūkumi skaitītāja darbībā, ar tā pārbaudi saistītos izdevumus sedz Patērētājs.

38. Norēķinu uzskaites mērāparātus un skaitītājus pēc uzstādīšanas, remonta vai pārbaudes Patērētāja klātbūtnē ekspluatācijā pieņem Piegādātāja pārstāvis, kas pārbauda to uzstādīšanas pareizību un komplektāciju, noplombē pievienošanas vietas un sastāda attiecīgu dokumentu.

39. Patērētājs nedrīkst ietekmēt norēķinu uzskaites mērāparātu un skaitītāju darbību un ir atbildīgs par mērāparātu, skaitītāju un plombu saglabāšanu. Par mērāparātu darbībā konstatētajiem defektiem Patērētājs diennakts laikā ziņo Piegādātājam.

40. Norēķinu uzskaites mērāparāta vai skaitītāja pievienošanas shēmas izmaiņas, mērāparātu nomaiņa, pārvietošana, remonts un pārbaude jāaskaņo ar Piegādātāju.

41. Laikposmā, kad norēķinu uzskaites mērāparāti noņemti, lai tos remontētu, izlietotās gāzes daudzumu nosaka pēc gāzes iekārtas un aparāta vidējās slodzes diennaktī iepriekšējā mēneša laikā.

42. Patērētājs savā gāzes apgādes sistēmā papildus norēķinu uzskaites mērāparātam var uzstādīt kontroles mērāparātus (uzskaites mērāparāts vai mērāparātu sistēma patērētās gāzes daudzuma, slodzes un gāzes parametru kontrolei un uzskaitēi), ja tiek ievērotas norēķinu uzskaites mērāparātu uzstādīšanas prasības. Šie aparāti ir Patērētāja īpašums, un to uzstādīšana nav jāaskaņo ar Piegādātāju.

43. Patērētājs, kas saņem gāzi no Realizētāja gāzes tīkliem, norēķinu uzskaites mērāparātu uzstādīšanu saskaņo ar Realizētāju. Apakšpatērētājs, kas saņem gāzi no Patērētāja gāzes tīkliem, norēķinu uzskaites mērāparātu uzstādīšanu saskaņo ar Patērētāju.

V. Piegādātāja tiesības un pienākumi

44. Piegādātājs saskaņā ar līgumu nodrošina Patērētājam dabas gāzes piegādi līdz piederības robežai, bet sašķidrinātās gāzes piegādi — līdz piederības robežai vai tieši Patērētājam. Dabas gāzes fizikāli ķīmiskajiem parametriem jāatbilst šo noteikumu 1.pielikumā norādītajiem parametriem. Sašķidrinātās gāzes fizikāli ķīmiskajiem parametriem jāatbilst šo noteikumu 2.pielikumā norādītajiem parametriem.

45. Par piederības robežu tiek noteikta vieta aiz noslēgierīces gāzes vada pievadā vai cita līgumam pievienotajā robežaktā noteikta vieta.

46. Piegādātājs gāzi piegādā atbilstoši līgumā noteiktajam apjomam. Pieļaujamā dabas gāzes piegādes apjoma un kvalitātes parametru novirze diennaktī nedrīkst pārsniegt līgumā noteikto novirzi.

47. Piegādātājs nav atbildīgs Patērētājam par tehnoloģiskiem gāzes padeves pārtraukumiem (gāzes apgādes sistēmas drošības ierīču darbības traucējumu izraisīts gāzes padeves pārtraukums, kas nav radies personāla vainas dēļ, un tādēļ gāzes apgādes sistēmā nepieciešama atkārtota gāzes padeve) līdz 24 stundām, kā arī par ilgākiem